

GRAN KOMMUNE

Kommunal planstrategi 2019-2023

**Vedtatt av Gran kommunestyre
18. juni 2020 (sak 49/20)**

INNHOLDSFORTEGNELSE

1. INNLEDNING.....	3
1.1 Hva er kommunal planstrategi ?.....	3
1.2 Overordnede føringer.....	3
2. KOMMUNALE PLANER GRAN KOMMUNE.....	4
3. GRAN KOMMUNES HOVEDUTFORDRINGER.....	5
3.1 Innledning.....	5
3.2 Grans plassering i verden.....	5
3.3 Befolkningsutvikling.....	5
3.4 Samferdsel.....	6
3.5 Kommunale tjenseter.....	6
3.6 Klima og miljø.....	6
3.7 Arealstrategi.....	7
4. PLANBEHOV FOR PERIODEN 2019-2023.....	7

Gran kommune

Adresse Rådhusvegen 39, 2770 Jaren
Telefon 61 33 84 00
Telefaks 61 33 85 74
E-post postmottak@gran.kommune.no
Internett www.gran.kommune.no

1. INNLEDNING

1.1 Hva er kommunal planstrategi ?

Kommunal planstrategi er et begrep som ble innført i plan- og bygningsloven i 2008. Gjennom planstrategien skal kommunen avklare de viktigste utfordringene en venter å stå overfor og hvilke planer en bør revidere eller lage for å møte disse utfordringene.

I plan- og bygningslovens § 10-1 står det at den kommunale planstrategien bør omfatte:

- drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en
- vurdering av kommunens planbehov i valgperioden

Ved behandlingen av planstrategien skal kommunestyret:

- ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer
- ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves

På bakgrunn av dette er det viktig å presisere følgende:

- ❖ Planstrategi er ikke en plan – men et hjelpemiddel for kommunen til å organisere sitt plan- og utviklingsarbeid (eller legge en strategi for sitt plan- og utviklingsarbeid).
- ❖ Dette er kommunens eget hjelpemiddel. Arbeidet skal varsles til fylkesmyndigheter, nabokommuner m.m. og det skal legges opp til informasjon og medvirkning – men det er ikke anledning til å fremme innsigelse mot eller påklage kommunestyrets vedtak.
- ❖ Planstrategien kan revideres i løpet av planperioden. Den er ikke formelt bindende for kommunen og kan fravikes hvis det er gode grunner for det. Kommunen kan når som helst sette i gang nytt planarbeid ut over det som er fastsatt i planstrategien.
- ❖ Dette betyr at planstrategien først og fremst er kommunens eget strategiverktøy, og et viktig politisk verktøy for å fastlegge rammene for kommunens planarbeid.

1.2 Overordnede føringer:

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging:

Plan- og bygningslovens § 6-1 fastslår at hvert fjerde år skal regjeringen legge fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Nåværende regjering la fram nye nasjonale forventninger i juni 2019, for perioden 2019-2023, der de legger vekt på at vi står overfor følgende fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen forventer at kommunene skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

FNs bærekraftsmål:

Flere og flere kommuner og fylkeskommuner følger nå regjeringens oppfordring om å ta utgangspunkt i FNs bærekraftsmål i sitt planarbeid, og følge strukturen i denne. Det finnes allerede mange gode eksempler på hvordan dette er løst på en god måte, og dette er noe Gran kommune bør følge opp, spesielt i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel:

2. KOMMUNALE PLANER GRAN KOMMUNE

Kommuneplaner og kommunedelplaner:

- Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt i 2015
- Kommuneplanens arealdel, vedtatt i 2019
- Kommunedelplan for Gran sentrum, vedtatt i 2013
- Kommunedelplan for kultur 2006 – 2017, vedtatt i 2006
- Kommunedelplan for Idrett og fysisk aktivitet 2012 – 2023, vedtatt i 2012
- Kommunedelplan – Hovedplan vannforsyning og avløp 2011 – 2020, vedtatt i 2011
- Kommunedelplan – Hovedplan kommunale vegger 2007 – 2010, vedtatt i 2006

Andre viktige kommunale planer:

- Kvalitetsplan for grunnskolen 2017-2020, vedtatt i 2016
- Boligplan 2018-2020, vedtatt i 2018
- Helse- og omsorgsstrategi 2017-2040, vedtatt i 2017
- Strategiplan for psykisk helse og rus i Gran 2018-2022, vedtatt i 2018
- Rus- og kriminalitetsforebyggende plan for Gran kommune 2012-2016
- Likestillingsplan for Gran kommune 2012, vedtatt i 2012
- Klima- og energiplan for Gran kommune, vedtatt i 2018
- Temaplan Natur- og kulturarv i Gran kommune, vedtatt i 2017
- Temaplan for trafiksikkerhet 2019-2022, vedtatt i 2019
- Kommunedelplan for kultur og frivillighet – vil komme til sluttbehandling i 2020
- Plan for biologisk mangfold – klar til sluttbehandling første halvår 2020

Vedtatte regionale og interkommunale planer:

- **Regional plan for Hadeland: vedtatt av fylkestinget i 2015.**
- **Handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner, Gran kommune og Lunner kommune, 2017-2020**
- **Landbruksplan for Hadeland 2018-2026, vedtatt i 2018**
- **Modige mangfoldige Hadeland - Handlingsplan 2018-2022 for bedre inkludering av mennesker som bryter med normer for kjønn og seksualitet, vedtatt i 2018**

Reguleringsplaner:

Gran kommune har et stort antall godkjente reguleringsplaner og mange viktige reguleringsplaner under arbeid – jfr. kommunens hjemmeside og web-kart. Disse reguleringsplanene er også omtalt i kommuneplanens arealdel, med angivelse av hvilke reguleringsplaner som skal gjelde foran arealdelen

3. GRAN KOMMUNES HOVEDUTFORDRINGER

3.1 Innledning:

Til tross for sin sentrale beliggenhet opplever Gran kommune befolkningsnedgang og en stadig aldrende befolkning. Hvis vi ikke lykkes i å snu denne utviklingen vil det få negative konsekvenser for kommunens økonomi og tjenestetilbud.

Systematisk og langsiktig satsing for å utvikle kommunen bør i sterkere grad enn før ta utgangspunkt i og utnytte kommunens særegne fortrinn som naturrikdom, et variert mangfold av tettsteder, klyngebebyggelse og spredt bosetting, levende kulturhistorie, og nærhet til sentrale kommunikasjonsårer og naboregioner.

Gran kommune tar i planperioden mål av seg til å stake ut en overordnet utviklingsretning som skal overleve fireårs valgperioder. Dette skal skje i tråd med FNs bærekraftsmål og med bred involvering av innbyggere, kultur- og næringsliv.

3.2 Grans plassering i verden

- Det kan bli aktuelt å evaluere hvordan den nye fylkesinndelingen vil påvirke Gran kommune, og om det er grunnlag for å endre fylkestilknytning. Det må samtidig vurderes hvilken rolle kommunen skal ha i forhold til samarbeidsarenaer som Osloregionen, Stor-Oslo Nord, Østlandssamarbeidet m.m.
- Kommunen ønsker å arbeide for å opprettholde et felles regionråd for Hadeland, på tvers av fylkesgrensene, og vurdere hvordan det skal samarbeides med andre regioner.
- Kommunen vil fortsette vertskommunesamarbeidene med de andre Hadelandskommunene – og evt. utvide dette innenfor flere fagområder eller med flere kommuner.

3.3 Befolkningsutvikling

- Det må foretas en analyse av hvorfor Gran kommune ikke har fått den befolkningsveksten som SSBs prognoser skulle tilsi. Vi trenger mer kunnskap om hvem som flytter ut og inn, internflytting i kommunen m.m. og vurdere om dette kan gi grunnlag for nye strategivalg
- Gran kommune vil arbeide for et variert boligtilbud i hele kommunen, som gir mulighet til å velge boligtype ut fra behov og ønsker for nye etablerere.
- Det er viktig at kommunen driver aktiv næringsutvikling med et regionalt samarbeid om næringshage og etablererveiledning, samarbeide med lokalt næringsliv og tilrettelegging

av areal for næringsutvikling, med hovedvekt på sentrumsområdene og Mohagen-/Jaren-området.

- Gran kommune vil satse på å markedsføre lokalsamfunnet, Hadeland som bo- og etableringsregion og merkevaren "Hadeland nært og naturlig", i samarbeid med regionrådet.

3.4 Samferdsel

- Gran kommune må prioritere samarbeidet i Stor-Oslo Nord-alliansen for å få til investeringer i riksvei og jernbane – og støtte opp om prioriteringene i Stor-Oslo Nord.
- Gran kommune må arbeide for å påvirke fylkeskommunens kollektivtilbud, med fortsatt satsing på styrking av tilbudet i Viggadalen med forgreninger til Oslo og Gardermoen og styrking av kollektivtilbudet i kommunen.
- For å øke andelen som går og sykler bør det igangsettes et "gå- og sykkelprosjekt" med sikte på å utvikle et sammenhengende gang- og sykkelvegnett.

3.5 Kommunale tjenester

- I utviklingen av de kommunale tjenestene må Gran kommune ta utgangspunkt i befolkningsutviklingen og endringer i behov og utfordringer. Prosjektet «Aldersvennlig samfunn» vil kunne gi viktige innspill til å justere tjenestene i tråd med endringer i behovene.
- Folkehelsestrategien må følges opp, med vekt de prioriterte områdene sosial ulikhet i helse, foreldrekompetanse, kosthold og fysisk aktivitet. Tidlig innsats er et viktig stikkord.
- Helse og omsorgsstrategien må følges opp med satsning på hjemmetjenester, forebygging og tiltak på nederste trinn i omsorgstrappen. Redusert institusjonstilbud må utvikles til å dekke de tyngste pleiebehovene, med en kompetent korttidsenhet som bærende element. Kommunen må igangsette en omlegging av tjenesten fra institusjon til omsorgsboliger med heldøgnsomsorg, og satse på heltidskultur for å opprettholde og utvikle kompetansen til de ansatte i tjenesten.
- Gode utviklingsorienterte barnehager og skoler som representerer et mangfold er viktig for barn og unge, og for at kommunen skal være attraktiv for nye innbyggere. Barnehager og skoler vil påvirkes av demografiske variasjoner og må tilpasse tilbudet til endringer i behovet.
- Vann og avløpsforsyningen, kommunale veger og formålsbygg til barnehage - skole, helse og omsorg er sentrale grunnlagsinvesteringer i lokalsamfunnet. Det skal foretas viktige investeringer i nytt sykehjem og en vil følge opp prioriteringene i boligplan. Gran kommune har et vedlikeholds og investeringsetterslep på kommunale bygninger, veg og vann og avløp. Det må vurderes hvordan en kan styrke vedlikeholdet, og kunne gjøre det rette valgene for vedlikehold og investering i et langsiktig perspektiv.

3.6 Klima og miljø

- Gran kommune vil prioritere oppfølging av statlige mål om reduksjon i klimagassutslipp og målene kommunens klima- og energiplanen. Nasjonale krav til reduksjon i klimagassutslipp medfører at kommunens tjenesteyting må endre seg med tanke på reduksjon i klimagassutslipp. Tiltakene i den vedtatte Klima- og energiplanen skal prioriteres slik at tiltak som reelt kutter kommunens klimautslipp løftes fram.
- Endringer i klima medfører konsekvenser som kommunen og lokalsamfunnet må tilpasse seg. Vi må forvente økt nedbør, hyppigere flomhendelser og tørke. Hvordan lokalsamfunnet skal ruste seg for å takle klimaendringene må være et sentralt tema i kommunal planlegging i planperioden.

- Et levende bærekraftig kulturlandskap, spesielt det nasjonalt verdifulle kulturlandskapet Granavollen, Tingelstad og Røykenvik samt biologisk mangfold skal sikres i planarbeidet.

3.7 Arealstrategi

- Det skal startes arbeid med en ny revisjon av kommuneplanens arealdel tidlig i perioden. I arealstrategien skal alle områder for bebyggelse som ikke er utbygd vurderes på nytt.
- For å ivareta hensynet til jordvern, biologisk mangfold, kulturvern, klimahensyn m.m. er det viktig at ny utbygging avklares i kommuneplan og reguleringsplan, og ikke som enkeltsaker og dispensasjonssaker. Dette vil også sikre forutsigbarhet og likebehandling i kommunens saksbehandling.
- Arealstrategien skal legge vekt på følgende punkter:
 - Arealstrategi skal avklare muligheter for boligbygging, fortrinnsvis i tilknytning til eksisterende boliger og boligområder.
 - Arealstrategien må avklare balansen mellom tettstedene og grendene. Ny utbygging skal bidra til et mer bærekraftig lokalsamfunn i møte med klimautfordringene.
 - Sterkere satsing på attraktive tettsteder og lokalsamfunn, og tilrettelegge for varierte og interessante boligmuligheter, spesielt for unge i etableringsfasen. Bygge opp under vedtatte prioriteringer på samferdsel ved å legge større nye bolig og næringsområder i tilknytning til sentrumsfunksjoner og kollektivknutepunkt, samt bygge opp under eksisterende infrastruktur.
 - Ta hele bygda i bruk, ved å sikre utbyggingsmuligheter i arealavklarte områder knyttet til bl.a. barneskolene/grendesentrene.
 - Mer vekt på klimakonsekvenser og ROS-analyse knyttet til arealdelen med sikte på å sikre flomutsatte områder og forhindre nedbygging av arealer nær vassdrag.
 - Sterkere jordvern av dyrket og dyrkbar jord, sikring av naturmangfold og viktige kulturvern- og kulturlandskapsverdier.
 - Prioritering av når hvilke boligfelt bør bygges ut i fireårsperioden. Det bør vurderes å innføre rekkefølgekrav for nye boligområder.

4. PLANBEHOV FOR PERIODEN 2019-2023

Nedenfor er det satt opp et forslag til hvilke planer som bør prioriteres i kommunestyreperioden 2019 – 2023. Det er foreslått foreløpige tidspunkt for gjennomføring av de enkelte planarbeidene:

Kommuneplanen	Samfunnsdelen	m/overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse og arealstrategi. Arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel startes opp så snart som mulig.	Oppstart 2020
	Arealdelen	m/risiko- og sårbarhetsanalyse	Oppstart 2021
Kommunedelplaner	Kultur og frivillighet		Ferdig i 2020
	Oppvekst	m/kvalitetsplan for skole og barnehage	Oppstart 2020
	Helse og omsorg	m/temaplan for demens	Oppstart 2020
	Samfunnsutvikling	m/boligplan	Oppstart 2021
	Kommuneorganisasjonen, digitalisering og innovasjon		Oppstart 2022
Temaplaner	Vann og avløp		Oppstart 2020
	Kommunale veger	m/trafiksikkerhetsplan	Oppstart 2020
	Biologisk mangfold		Ferdig i 2020

Reguleringsplaner	Områdereguleringsplan for Gran sentrum	Oppstart 2021
Andre punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Områdeplan for Granavollen • Gran kommune fortsetter å ha fokus på utbygging av bredbånd, med mål om full utbygging. 	

Kommunestyret behandlet saken i møte 18. juni 2020 (sak 49/20), og fattet følgende vedtak:
(alle punktene i vedtaket er innarbeidet i planstrategidokumentet)

1. Kommunal planstrategi for perioden 2019-2023 vedtas i henhold til bestemmelsene i plan- og bygningslovens § 10-1, med følgende endringer og tillegg:
 - Under 3.1 Innledning Endre "et variert mangfold av tettsteder og klyngebebyggelse, levende historie, nøkkelbedrifter og nærhet til sentrale kommunikasjonsårer og naboregioner." til: **«et variert mangfold av tettsteder, klyngebebyggelse og spredt bosetting, levende kulturhistorie, og nærhet til sentrale kommunikasjonsårer og naboregioner»**
 - Under 3.2 Grans plassering i verden Endre «Det må evalueres... om det er grunnlag for å endre fylkestilknytning" til: **«Det kan bli aktuelt å evaluere...»**
 - Under 3.3 Befolkningsutvikling, 3. kulepunkt: Endre "... tilrettelegging av areal for næringsutvikling i sentrumsområdene og Mohagen-/Jaren-området." til **«tilrettelegging av areal for næringsutvikling, med hovedvekt på sentrumsområdene og Mohagen-/Jaren-området»**
 - Under 3.4 Samferdsel, 2. kulepunkt Endre "... styrking av kollektivtilbudet mellom Brandbu, Jaren, Grymyr og Gran." Til **"styrking av kollektivtilbudet i kommunen."**
 - Under 3.7 Arealstrategi - innføre som første kulepunkt: **«Arealstrategi skal avklare muligheter for boligbygging, fortrinnsvis i tilknytning til eksisterende boliger og boligområder»**
 - Nåværende Kulepunkt 2 "Sterkere satsing på attraktive tettsteder ved å legge vekt på... tettstedsmiljø og fortetting." Fjernes. I stedet foreslås: **«Sterkere satsing på attraktive tettsteder og lokalsamfunn, og tilrettelegge for varierte og interessante boligmuligheter, spesielt for unge i etableringsfasen.»**
 - Under 4. Planbehov
 - Legge til "Områdeplan for Granavollen" (som er vedtatt)
 - Legg til «Gran kommune fortsetter å ha fokus på utbygging av bredbånd, med mål om full utbygging.»
 - Legge til «Arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel startes opp så snart som mulig.»
 - Temaplan kommunale veier m/trafiksikkerhetsplan flyttes fram fra 2021 til 2020.
2. Arbeidet med revisjon av kommuneplanens samfunnsdel startes opp så snart som mulig.